

Yirmi Sekizinci Mektup, Yedinci Meselenin Hatimesindeki; Birinci Nükte'sini biraz açıklar mısınız?

"Birisi: 'Sizler düşünüp öyle bir tevafuku rast getirmişsiniz.' diyebilirler. Böyle bir şey yapmak kast ile olsa, rahat ve kolay birşeydir."

"Buna karşı deriz ki: Bir dâvâda iki şahid-i sadık kâfidir. Bu dâvâmızdaki kast ve irademiz taallük etmeyerek, üç dört sene sonra muttali olduğumuza yüz şahid-i sadık bulunabilir."

"Bu münasebetle bir nokta söyleyeceğim: Bu keramet-i i'câziye, Kur'ân-ı Hakîm belâgat cihetinde derece-i i'câzda olduğu nev'inden değildir. Çünkü, i'câz-ı Kur'ân'da, kudret-i beşer o yolda giderek o dereceye yetişemiyor. Şu keramet-i i'câziye ise, kudret-i beşerle olamıyor; kudret o işe karışamıyor."(1)

Keramet-i i'câziye: Kur'an ayetlerinin mucize olması ve mucizenin keramet şeklinde Üstad Hazretlerinin elinde tezahür etmesi anlamındadır. Kur'an'ın zahir ve herkes tarafından görünen mucizeleri olduğu gibi, hafi yani latif ve gizli kalmış mucizeleri de vardır. Bir çok evliya ve alim keramet eseri olarak Kur'an'ın bu gizli ve latif mucizelerini görünür hale getirmiştir ki Risale-i Nurlarda bu daha harika ve daha görünür bir şekildedir.

Mesela şu haşiye buna güzel bir misal teşkil ediyor:

"HAŞİYE: On Dokuzuncu Mektubun On Sekizinci İşaretinde, bir nüshada, bir sayfada dokuz Kur'ân tevafuk suretinde bulunduğu halde, birbirine hat çektik; mecmuunda Muhammed lâfzı çıktı. O sayfanın mukabilindeki sayfada sekiz Kur'ân tevafukla beraber, mecmuunda lâfzullah çıktı. Tevafukatta böyle bedî şeyler çok var. Bu haşiyenin meâlini gözümüzle gördük."(Bekir, Tevfik, Süleyman, Galip, Said.)(2)

İnsanların Kur'an'ın bir benzerini yapamaması hususunda **iki farklı görüş** oluşmuştur. Bu görüşten **birisi**, Kur'an nazım ve belagat noktasından mucize

olduğu için, insanlar onu taklit etmekten aciz kalıyorlar diyor.

Diğer görüş ise, insanlar imkan noktasından Kur'an'ın bir benzerini yapmaya güç yetirirler, lakin Allah insanların bu gücünü fiili olarak men ettiği için benzerini yapmaya yeltenemiyorlar, diyorlar. Yani birisi Kur'an'a bir nazire yapacağı zaman, Allah onun önüne bir engel çıkarıp o işi yapmasını önüyor demektir.

Üstad Hazretleri bu hususu şu şekilde izah ediyor:

"Elcevap: İ'câz-ı Kur'ân'da iki mezhep var: Mezheb-i ekser ve râcih odur ki, Kur'ân'daki letâif-i belâgat ve mezâyâ-yı maânî, kudret-i beşerin fevkindedir."

"İkinci, mercuh mezhep odur ki, Kur'ân'ın bir sûresine muaraza kudret-i beşer dahilindedir; fakat Cenâb-ı Hak, mucize-i Ahmediye (a.s.m.) olarak men etmiş. Nasıl ki bir adam ayağa kalkabilir; fakat eser-i mucize olarak bir nebî dese ki, 'Sen kalkamayacaksın.' o da kalkamazsa mucize olur. Şu mezheb-i mercûha "Sarfe Mezhebi" denilir. Yani, Cenâb-ı Hak cin ve insi men etmiş ki, Kur'ân'ın bir sûresine mukabele edemesinler. Eğer men etmeseydi, cin ve ins bir sûresine mukabele ederdi. İşte, şu mezhebe göre, 'Bir kelimesine de muaraza edilmez.' diyen ulemanın sözleri hakikattir. Çünkü, madem Cenâb-ı Hak i'câz için onları men etmiş; muarazaya ağızlarını açamazlar. Ağızlarını açsalar da, izn-i İlâhî olmazsa kelimeyi çıkaramazlar."

"Bu keramet-i i'câziye, Kur'ân-ı Hakîm belâgat cihetinde derece-i i'câzda olduğu nev'inden değildir. Çünkü, i'câz-ı Kur'ân'da, kudret-i beşer o yolda giderek o dereceye yetişemiyor. Şu keramet-i i'câziye ise, kudret-i beşerle olamıyor; kudret o işe karışamıyor."(3)

Buradaki tasnif, bu iki farklı mezhebe işaret ediyor. Keramet-i i'câziye sınıfı Kur'an'ın nazım noktasından mucize olması derecesinde bir mucize değildir. Çünkü insanlık Kur'an'ın nazımdaki mucizesine güç yetiremiyor. Kur'an belagat ve nazım noktasından öyle bir seviyededir ki, bütün insanlık birleşse o seviyeye yetişemiyor. Keramet-i i'câziye ise yetişememenin ikinci sınıfına giriyor. Yani insan bu gibi tevafukları kudret ve ilmi ile tasarlayamaz ve güç yetiremez demektir.

Dipnotlar:

(1) bk. [Mektubat, Yirmi Sekizinci Mektup, Yedinci Meselenin Hatimesi.](#)

(2) bk. [a.g.e.](#)

(3) bk. [Mektubat, On Dokuzuncu Mektup.](#)